

VAD SVARAR EXTREM?

Efter att ha läst Anna Lindholms iakttagelser under en månads radiolyssnande vill en så klart gärna höra vad de ansvariga på kanalen har att säga. Astra träffade Radio Extrem's programchef Johan Aaltonen för att få höra mera om hur kanalen i dag jobbar med innehållet och jämställdhetsfrågor. Före intervjun fick han också ta del av det Anna skriver (du hittar hennes lyssnarrapport på föregående sidor).

TEXT SARA ERIKSSON

Det stormade kring Extrem i och med "kaktusgate" för ett år sedan. Då sade ni bland annat att ni skulle ta in en genuskonsult för att jobba med jämställdhetstänket på redaktionen. Hur gick det?

– Vi samarbetade mycket med Sverige och P3 och det vi främst fokuserade på var humor och ironi, vad får man skämta om, vad får man inte skämta om, hur ska man skämta om det – den sortens frågor. Cajsa Lindberg från Sveriges Radio, som har varit producent för flera av deras humorsatsningar, kom och besökte oss på Extrem. Det var väldigt intressant och givande, dels förde vi mera allmänna diskussioner och så hade vi workshops med henne. P3 har jobbat mycket med både genusfrågor och annat kring humor och de har en stor humorproduktion.

Hur togs det emot på kanalen?

– Jättebra. Folk uppskattade det, speciellt att de hade möjlighet att i mindre grupper ta upp och diskutera specifika case med henne.

Hur har ni gått vidare efteråt? Var det en engångsgrej eller har diskussionen fortsatt?

– Visst har den fortsatt – eller, ja, vi hoppas så klart att just orsaken till de diskussionerna vi förde då var en engångsgrej. Förstås pratade vi extra mycket om de här frågorna just då och det har lugnat ner sig sedan dess. Men det är diskussioner som vi för hela tiden, till exempel när vi höstas funderade på de nya programmen. Vad ska de handla om, hur ska vi bygga upp studiokonstellationerna. Och det som hela tiden är aktuellt: feedback. Inte bara när det gäller genusfrågor, utan om precis allt. Speciellt har vi den senaste tiden pratat mycket om det som också kom upp i Anna Lindholms iakttagelser, det här med svårare, tyngre ämnen. Som anorexi till exempel, andra sjukdomar, döden. De är viktiga att tala om, men samtidigt jättesvåra.

Har ni i dag någon jämställdhetsplan eller strukturer för jämställdhetsarbete på kanalen?

– Jo, vi funderar väldigt mycket på balansen på kanalen. Balansen mellan könen är jätte viktig och den är en viktig faktor då vi rekryterar nya medarbetare. Det är ändå någonting vi kan göra ganska sällan, så det tar tid att ändra på saker. Vi funderar också mycket på regional spridning och olika minoriteter, till exempel sexuella minoriteter. Nu försöker vi få in någon med annan etnicitet – inte så lätt i Svenskfinland.

När det gäller jämställdhet överlag på Extrem har vi i dag tre producenter som ansvarar för allt på kanalen. En manlig producent har hand om våra evenemang och Extrem TV, men de två andra är båda kvinnor och har nästan alla radioprogram. Så alla program på Extrem utom Musikrepubliken produceras av en kvinna.

Du har fått läsa Anna Lindholms reflektioner kring de program hon lyssnade på under våren. Vad är dina spontana reaktioner?

– Det är intressant att se att en del av de saker som hon skriver om är sådant som vi också har tagit upp på redaktionen, till exempel den där ätstörningsdiskussionen. Hon skriver att vi balanserar på en gräns och det är ju på sätt och vis just vårt uppdrag att vara på gränsen, utmana oss själva och våra lyssnare, vårt samhälle. Men vi ska inte gå över gränsen. Jag tar till mig det hon skriver och jag kan förstå hur hon tänker.

Hur gick diskussionen på redaktionen om det som sades om anorexi i Succémorgon?

– En person konstaterade att det är svårt att tala om sådant man själv blir ledsen av. Man måste få låta ledsen på radio, men gagnar det någon om man signalerar "nu ska vi prata om något riktigt ledsamt" bara för att man pratar om ett svårt ämne? Också det är ju en del av vårt samhälle som ska diskuteras.

Vi pratade om humor – får man skämta om allvarliga sjukdomar? Spontant skulle jag säga att det är få saker man inte får skämta om, men var går gränsen, tar någon illa upp? Det är svårt att ha en entydig regel: så här gör vi, så här gör vi inte. Lyssnare som själva är drabbade är ofta känsliga. Då händer det att du läser in saker som inte sägs, och det förstår vi. Vi vet att vi måste vara försiktiga. Oberoende av hur vi gör kommer någon att blir ledsen, det kan vi inte undvika. Folk blir arga på oss, tycker att vi gör fel och dumt. Samtidigt, om ingen någonsin blir arg är det aldrig någon som tycker att det är riktigt bra. Det krävs båda ändarna av känslospektret för att vi ska betyda något.

Anna reagerade framför allt på jargongen i programmen – den här hårda, lite retsamma stilen, är den ett medvetet val av redaktionen?

– Jag skulle inte säga att vi medvetet skapar en retsam jargong. Men just i Succémorgon har vi jobbat mycket med vem som har vilka roller, vem ska vara mera provocerande och vem ska balansera upp det. Studiokonstellationen är ännu ganska ny, den har funnits sen årsskiftet vilket i radiomått är ganska kort tid. Vi jobbar hela tiden med Fredrikas, den kvinnliga programledarens roll, vad ska den vara och hur tar den sig uttryck. Hon har haft en stark roll på webben, men det gör att hon inte alltid är med i studion och det kan man tolka som att hon hörs mindre.

Fanns det annat i det Anna skriver som du vill svara på?

– Fallet som Anna tar upp, med den grabbiga jargongen före en intervju var ju inte jättelyckat precis. Men skillnaden mellan P3 och oss är att det faktiskt är ett aktivt val av oss att gäster som kommer till Succémorgon inte ska vara experter som kommer in och håller en föreläsning. I stället vill vi att gästen ska smälta in som en i teamet. Ett program som Succémorgon har ett visst tempo under resten av sändningen, och en gäst ändrar totalt på det. Så kan man ha det, jag säger inte att något är rätt eller fel. Men vi vill testa ett koncept där gästen kommer in och är en del av programmet, ställer frågor och diskuterar.

Den där grabbigheten – hur ser ni på den?

– Dels handlar det om vilken programledarens roll ska vara och i förhållande till vilken gäst. Sådant som för en lyssnare kan kännas som ”oj blev det här obehagligt för gästen”, är alltid överenskommet på förhand. Vi försöker aldrig ”sätta dit” våra gäster. Det är en annan sak om vi har vi en journalistiskt hård intervju där vi ska ställa en politiker mot väggen,

men när det gäller sådant som om någon ska ge sitt telefonnummer har vi alltid diskuterat det på förhand. Igen, det handlar om tilltalet, vad funkar, vad uppfattar lyssnaren som grabbigt. Generellt kan jag säga att det mesta har en tanke bakom sig. Sen går det inte alltid rätt i alla fall, men vad gör nu det i livet.

Jag skrev en ledare i samband med kaktusgate förra året:

”om man bjuder in folk med åsikter som står för detsamma som kanalen och sedan för att skapa debatt i studion antar rollen av provokatör och ställer kritiska frågor framstår man de facto som väldigt konservativ. Och inte nödvändigtvis alls som särskilt fördomsfri. Det budskap man sänder ut till lyssnarna är att feminism är något onödigt, något som kan och ska ifrågasättas. De som vill modernisera rasistiska godisnamn är de trista och jobbiga, de som bråkar om småsaker. Lyssnarna känner redaktörerna men inte gästerna och kommer alltid att lyssna mera på vad de som leder programmet har att säga.

Varför inte i stället bjuda in någon som är emot lika rättigheter för alla och ställa hen mot väggen? Om man vill ställa kritiska frågor och ha action och diskussion i studion, varför inte bjuda in de som kommit med homofobiska åsikter i offentligheten? Eller sexistiska skämt, rasistiska kommentarer. Bjud in dem till studion och kräv att de försvarar sina åsikter live, ställ de kritiska och provokativa frågorna till dem i stället. Att år 2013 på en kanal som ska rikta sig till ungdomar ifrågasätta jämställdhet är allt annat än fräscht och progressivt, det är unket och fegt.”

Vad svarar du på det?

– I viss mån går ju journalistik ut på att ifrågasätta saker. Det mesta ska man kunna ifrågasätta, åtminstone i någon mån. Också när det gäller jämställdhet kan man föra en diskussion om hur det ska uppnås, vad är det bästa sättet. Du nämner att någon ifrågasatt om det bästa sättet att uppnå jämlikhet är att prata om godisnamn – nog tycker jag att det är en helt vettig diskussion att föra. Inte heller de som aktivt kämpar hårt för jämställdhet är helt eniga i vilka frågor man ska lyfta upp. Men det är klart, inte ska vi ifrågasätta jämställdhet, det är inte meningen och det hoppas jag att vi inte gör.

